

לקוטי תורה • פרשת כי תצא • מאמר 3

ביאור כי תצא

ביאור על "כי תצא"

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/ki-seitzei/3](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/ki-seitzei/3)

1 ביאור כי תצא. ענין שהאדם נברא בצלם אלקי וענין בכואה ובכואה דבכואה הנה כתיב ויברא אלקים את האדם בצלמו בצלם אלקים וגו'. ומבואר בע"ח [בעץ חיים] ענין צ' דצלם ולמ"ד דצלם מ"ם דצלם.

ביאור על "כי תצא": ענין בריאת האדם בצלם אלקים, וענין בכואה ובכואה דבכואה. והנה כתוב: "ויברא אלקים את האדם בצלמו, בצלם אלקים" וגו'. וענין הצדיק של "צלם", הלמ"ד של "צלם" והמ"ם של "צלם" מבואר בעץ חיים.

2 ובמבוא שערים שער ה' ח"א [חלק א'] פ"ג כ' [כתב] המוחין דז"א הם בחי' נפש וחיות אל הז"א והוא דמות פרצוף זך ורוחני מאד שלם ב"ס [ב"י ספירות]

ובמבוא שערים, שער 5, חלק 1, פרק 13, הוא כתב: המוחין של ז"א הם בחינת נפש וחיות עבור ז"א; הם דמות של פרצוף זך ורוחני מאוד, שלם בעשר ספירות,

והוא מתפשט בתוך הכלים של ז"א בתוך גופו להחיותו והוא בחי' צלם א' שיש בו ג' בחי' כנגד ג' אותיות צלם. ל' [לשון] מ' מקיפים וצ' הוא אור פנימי.

והם מתפשטים בתוך הכלים של ז"א, בתוך גופו, כדי להחיותו. זו בחינת צלם אחד, שיש בו שלוש בחינות כנגד שלוש האותיות של המילה "צלם": ל' ומ' הן מקיפים, וצ' הוא אור פנימי.

3 ופ"י שהא"פ [שהאור פנימי] הוא בחי' צ' היינו ט"ס [ט' ספירות] דז"א חב"ד [חכמה בינה ודעת] חג"ת [חסד גבורה תפארת] נה"י [נצח הוד יסוד] כל אחד כלול מעשר עולה צ'. וכמ"ש במ"ח מסכת הגדלות ז"א פ"ג [פרק ג'].

הביאור: האור הפנימי הוא בחינת צ', כלומר תשע הספירות של ז"א — חכמה, בינה ודעת; חסד, גבורה ותפארת; נצח, הוד ויסוד — שכל אחת מהן כלולה מעשר, ובסך הכול צ'. כך כתוב במשנת חסידים, במסכת הגדלות של ז"א, פרק ג'.

ולמ"ד הוא מקיף היינו ג' מוחין חב"ד [חכמה בינה ודעת] דאצי' אשר כל א' כלול מעשר עולה למ"ד אשר הוא בחי' מקיף לכללות הא"פ [האור פנימי] דט"ס [דט' ספירות] דז"א שהיא בחי' צ' ועמ"ש בביאור ע"פ ועשית ציץ גבי קדש למ"ד מלמטה.

והלי' היא מקיף: כלומר, שלושת המוחין חכמה, בינה ודעת דאצילות, שכל אחד מהם כלול מעשר, ובסך הכול ל'; היא בחינת מקיף לכללות האור הפנימי של תשע הספירות של ז"א, שהוא בחינת צ'. וראו מה שכתוב בביאור על הפסוק "ועשית ציץ", בענין "קודש" והלי' שלמטה.

והמ"ם הוא בחי' כתר מקיף הכללי כולל כל הדי' בחי' כחב"ד [כחכמה בינה ודעת] (ע' [עיינן] בכוונת ברכת כהנים ובקידוש דשבת)

והמ"י היא בחינת כתר, המקיף הכללי, הכולל את כל ארבע הבחינות: כתר, חכמה, בינה ודעת (ראו את הכוונה בברכת כהנים ובקידוש של שבת),

והוא בחי' מקיף למקיף שהמקיף הראשון שהוא בחי' ל' [לשון] יוכל להתלבש לפעמים ליכנס בתוך הא"פ [האור פנימי] והכלים משא"כ המ"י שהוא בחי' מקיף למקיף כו'

והיא בחינת מקיף למקיף. המקיף הראשון, שהוא בחינת ל', יכול לפעמים להתלבש ולהיכנס בתוך האור הפנימי והכלים; אבל המ"י, שהיא בחינת מקיף למקיף, וכן הלאה.

ומ"מ ב' מקיפים אלו דל' [דלשון] מ' הם לבד ענין הכתר דז"א ומאירים עליו מרחוק יותר מבחי' הכתר דז"א כמ"ש במ"ח שם פ"ו

ובכל זאת, שני המקיפים האלה, של הלי' והמ"י, נפרדים מבחינת כתר של ז"א, והם מאירים עליו מרחוק — רחוק יותר מבחינת כתר של ז"א, כפי שכתוב שם במשנת חסידים, פרק ו'.

(ועיינן מענין מקיף ומקיף למקיף בפי' שמות בביאור ע"פ הבאים ישרש יעקב ובמ"ש במ"א ע"פ חנכת הבית לדוד בענין לבוש ובית כו' ועי' לקמן פי' נצבים בפי' לא בשמים היא ולא מעבר לים היא כו' בחי' מקיף ומקיף דמקיף כו' ע"ש)

(בעניין מקיף ומקיף למקיף ראו פרשת שמות, בביאור על הפסוק "הבאים ישרש יעקב", וכן מה שכתוב במקום אחר על הפסוק "חנוכת הבית לדוד", בעניין לבוש ובית וכו'. וראו להלן, פרשת ניצבים, בפירוש "לא בשמים היא ולא מעבר לים היא" וכו' — בחינת מקיף ומקיף דמקיף וכו'; עיינו שם.)

וכן יובן למעלה יותר מריש כל דרגין הנה הא"פ [האור פנימי] הוא בחי' הקו כו' (ועי' בביאור ע"פ יביאו לבוש מלכות כו')

וכך יובן גם למעלה יותר, מעל "ראש כל הדרגות": שם האור הפנימי הוא בחינת הקו וכו' (וראו את הביאור על הפסוק "יביאו לבוש מלכות" וכו').

והנה כמ"כ [כמו כן] בנשמת האדם נאמר ג"כ ויברא אלקים את האדם בצלמו בצלם אלקים ע"ד הנ"ל.

והנה, בדומה לכך נאמר גם בנשמת האדם: "ויברא אלקים את האדם בצלמו, בצלם אלקים", על דרך האמור לעיל.

ועיקר ענין הצלם הוא להיות ממוצע בין אלהות לנשמה כי הנשמה הוא בחי' נברא יש מאין ע"י התלבשות האור במלי' דעשי' [דעשיה] בכלים.

עיקר עניינו של הצלם הוא להיות ממוצע בין האלוקות לנשמה. שכן הנשמה היא בדרגת נברא, יש מאין, [הנוצר] באמצעות התלבשות האור בכלים שבמלכות דעשיה.

וכ"ז [וכל זה] הוא עדיין אלקות כו' ולהיות התהוות הנשמה שהיא נברא הוא ע"י הצלם אלקים ומתחלק לב' בחי' צ' דצלם

וכל זה עדיין אלוקות וכו'. ומכיוון שהתהוות הנשמה, שהיא נברא, היא באמצעות צלם אלקים, הוא מתחלק לשתי בחינות: צ' של צלם,

היינו בחי' אלקות שבתוך הנשמה (וע' בע"ח [בעץ חיים] שמ"א פ"ג [פרק ג']) ולמ"ד בחי' מקיף וזהו בחי' מזל הנז' [הנזכר] בדרז"ל [בדברי רבותינו זכרונם לברכה] מזליה חזי.

כלומר, בחינת האלוקות שבתוך הנשמה (וראה עץ חיים, שער מ"א, פרק ג'); ולי' — בחינת מקיף. וזוהי בחינת המזל הנזכרת בדברי רז"ל: "מזלו רואה".

שמשם נמשך בחי' צ' להתלבש בנשמה וכנודע ממאמר הבעש"ט [הבעל שם טוב] נ"ע [נשמתו עדן] בענין הב"ק [הבת קול] שמכרזת שובו בנים דקשה מי הוא השומע כו'. וא"כ מהו הפעולה מהכרוז.

ומשם נמשכת בחינת צ' להתלבש בנשמה. וכידוע מאמר הבעש"ט נ"ע בעניין בת קול המכרזת "שובו בנים": קשה, מי הוא השומע אותה וכו'? ואם כן, מה פועלת ההכרזה?

אלא היינו דמזליה חזי הכרוז ומזה נמשך ג"כ הרגשה בנשמה שבגוף שנמשך לה מלמעלה מבחי' מזליה וע"כ נקי' מזל שממשיך ההזלה וההשפעה

אלא, מזלו הוא שרואה את ההכרזה, ומתוך כך נמשכת גם הרגשה לנשמה שבגוף, מן הבחינה של מזלו הנמשכת אליה מלמעלה. לכן היא נקראת מזל, משום שהיא ממשיכה את ההזלה ואת ההשפעה

(ועמ"ש בד"ה האזינו השמים בפירוש ונוזלים מן לבנון כו') והמזל הוא בחי' אלקות שאינו מתלבש בנפש כלל

(וראה מה שכתוב בד"ה "האזינו השמים" בפירוש "ונוזלים מן לבנון" וכו'). והמזל הוא בחינת אלוקות שאינה מתלבשת בנפש כלל,

שהוא למעלה ממדרגת מלאך וכמ"ש הרח"ו [הרבי חיים ויטאל] בשער הקדושה והנבואה שהמדרגה הגדולה שבכולם הוא גילוי הנשמה שלו עצמו שהוא למעלה ממדרגת גילוי אליהו והיינו בחי' הנשמה שלמעלה מן הגוף למ"ד דצלם.

שהיא למעלה ממדרגת מלאך. וכמו שכתב הרח"ו בשער הקדושה והנבואה, שהדרגה הגבוהה מכולן היא גילוי נשמתו שלו, הגבוה ממדרגת גילוי אליהו. וזוהי בחינת הנשמה שלמעלה מן הגוף — הלי של צלם.

ונקי' בחי' יפת תואר שהוא מז"א עצמו (ר"ל [רוצה לומר] למעלה מבחי' מלי ועי' בזח"א [בוהר חלק א'] (פי' ויחי דרמ"ה) ע"פ שימני כחותם בגין דאינון אתיין מסטרא דדכורא כו'.

והיא נקראת בחינת "יפת תואר", מפני שהיא מז"א עצמו (כלומר, למעלה מבחינת מלכות; וראה זוהר, חלק א') (פרשת ויחי, דף רמ"ה), על הפסוק "שימני כחותם": "בגין דאינון אתיין מסטרא דדכורא" וכו'.

ועי' מ"ש לעיל פי' בשלח סדי"ה והי' הולך לפניו יום במש"ש [במה שכתוב שם] ישראל נעשו אז למעלה מבחי' שכינה כו'.

וראה גם את מה שנכתב לעיל, בפרשת בשלח, בסוף המאמר המתחיל "והי' הולך לפניו יום", בעניין מה שנאמר שם: ישראל נעשו אז למעלה מבחינת השכינה, וכו'.

ועל דמות הכסא כו' לך הוי' הגדולה והגבורה והתפארת תפארת עיקר שהוא בחי' גוונין ש"ע [ש"ע (370)] נהורין כו'.

וכן "ועל דמות הכסא", וכו'. "לך הוי' הגדולה והגבורה והתפארת": תפארת היא העיקר, שכן היא בחינת הגוונים, "ש"ע נהורין", וכו'.

וזה נמשך מבחי' למד שהוא חב"ד [חכמה בינה ודעת] וכמ"ש חכמת אדם תאיר פניו עד"מ שצהבו פניו מהשכלת שכל חדש שהשכל החדש נמשך מבחי' משכיל שהוא הארת המקיף וזהו ענין יאר הי' פניו תרין תפוחין כו'.

והדבר נמשך מבחינת הלמד, שהיא חכמה, בינה ודעת, וכמו שכתוב: "חכמת אדם תאיר פניו". למשל, פניו של אדם מאירות כשהוא תופס תוכנה חדשה; שכן התוכנה החדשה נמשכת מבחינת המשכיל, הכוח שמשיג רעיונות, והיא הארה של המקיף. וזהו פירוש "יאר הי' פניו": שני התפוחים, וכו'.

(הנוז' [הנזכר] באד"ר [באדרא רבא] וכמ"ש ג"כ בפע"ח [כפרי עץ חיים] בכוונות ברכת כהנים כפי יאר ה' פניו כו' שהוא המשכה מבחי' לי [לשון] מי דצלם כו' ועמ"ש מענין תפארת סד"ה יונתי בחגוי וכד"ה אם בהרת קדמה) והמ"ם הוא מא"א [מאריך אנפין] כו' כנ"ל.

(כאמור באידרא רבא, וכך כתוב גם בפרי עץ חיים, בכוונות ברכת כוהנים, בפירוש "יאר ה' פניו", וכו': זוהי המשכה מבחינת הלמד והמ"ם שבצלם, וכו'. וראה גם את מה שנכתב בענין תפארת בסוף המאמר המתחיל "יונתי בחגוי" ובמאמר המתחיל "אם בהרת קדמה"). והמ"ם היא מאריך אנפין, וכו', כאמור לעיל.

והצ' הוא בחי' אשת יפ"ת [יפת תאר] שיורד ומתלבש כו' ועיקר העבודה להעלות צ' דצלם אשת יפ"ת [יפת תאר].

והצדי היא בחינת "אשת יפת תואר", היורדת ומתלבשת, וכו'. ועיקר העבודה הוא להעלות את הצדי שבצלם, אשת יפת תואר.

וכמ"כ [וכמו כן] למעלה הצ' יורד למטה במלי ונק' אשת יפ"ת [יפת תאר] והלמ"ד נשאר למעלה ועל דמות הכסא

וכך גם למעלה: הצדי יורדת למטה, למלכות, ונקראת "אשת יפת תואר", ואילו הלמד נשארת למעלה, "ועל דמות הכסא" —

וכמו בנשמה שמתחלקת לבי' בחינות הארה שמתפשטת בגוף ומה שנשאר למעלה בבחי' מקיף שממנה באין ההשפעות והאורות הנשמה כו' (ועיין בזה ר"פ במדבר):

כמו בנשמה, המתחלקת לשתי בחינות: הארה המתפשטת בגוף, ומה שנשאר למעלה בבחינת מקיף, שממנו באות ההשפעות והאורות הנשמה, וכו'. (ועיין בזה, בתחילת פרשת במדבר.)

4 ב והנה בסדר העלאה זו מתחילה ושכית שביו דהיינו בהתפשטות הארת הנפש במודומ"ע [במחשבה דבור ומעשה] של הבלי העולם פיזור הנפש

ב. והנה, בסדר העלייה הזה מתחילים ב"ושכית שביו", כלומר, בהתפשטות הארת הנפש במחשבה, דיבור ומעשה של הבלי העולם — בפיזור הנפש;

והיינו כחותיה והארותיה שנתפזרו ע"י מודומ"ע [מחשבה דבור ומעשה] דמילין דהדיוטא וכנודע מענין החלומות וכף הקלע שהם התפשטות הארת הנפש במודומ"ע [במחשבה דבור ומעשה] שלא נאבד כו' והארות אלו נתפזרו בכמה לבושין

כלומר, כחותיה והארותיה שהתפזרו באמצעות מחשבה, דיבור ומעשה בעניינים של מה בכך (מילין דהדיוטא); וכידוע בעניין החלומות וכף הקלע, שהם [עניין של] התפשטות הארת הנפש במחשבה, דיבור ומעשה, שאינה נאבדת וכו'. והארות אלו התפזרו בלבושים רבים,

וצריך לקבצם ועל זה נאמר משם יקבצך כו' (ובפ"י משם. עיין בד"ה אני לדודי) והקיבוץ היינו ע"י עקירת הרצון וגם ע"י וידוי דברים

וצריך לקבץ אותם, ועל כך נאמר: "משם יקבצך" וכו'. (ולעניין פירוש "משם", ראו את המאמר המתחיל "אני לדודי"). והקיבוץ הוא באמצעות עקירת הרצון, וגם באמצעות וידוי דברים;

שהרי הם בחינת אותיות הנפולין וע"י אותיות אשמנו בגדנו כו' מעלים האותיות. ולכן לא די בעקירת הרצון לבד כ"א ג"כ וידוי דברים.

שהרי הם בבחינת אותיות נפולות, ובאמצעות האותיות של "אשמנו, בגדנו" כו' מעלים את האותיות. לכן אין די בעקירת הרצון בלבד, אלא נחוץ גם וידוי דברים.

5 ועוד כי הנה מכל עון נברא קטיגור א' ויש בו ג"כ נפש וגוף. הנפש נעשה מן התאוה והרצון שלכו נתאוה לדבר ההוא. והגוף נעשה מהמעשה ההוא או מהדיבור כו'.

יתרה מזו: מכל עבירה נברא מקטרג אחד, וגם לו יש נפש וגוף. הנפש נוצרת מהתאוה והרצון, מכך שלכו השתוקק לאותו דבר; והגוף נוצר מהמעשה עצמו, או מהדיבור וכדומה.

ולכן כדי להיות מחיתי כעב פשעין כו' הוא ג"כ ע"י ב' דברים שע"י עקירת הרצון מוציא הנפש וע"י וידוי דברים נמחה הגוף כו'.

לכן, כדי שיתקיים "מחיתי כעב פשעין" וגו', נדרשים גם כן שני דברים: עקירת הרצון מסלקת את הנפש, וידוי דברים מוחק את הגוף וגו'.

וההעלאה הוא לבחי' למד דצ'לם בחי' מקיפים שהמקיף מסמא עיני החיצונים שלכן אחיזתם בין פנימי למקיף ואחוריהם למקיף שאין יכולים להסתכל בא"מ [באור מקיף] שהוא מסמא עיניהם. וזהו על אויבך דהיינו למקום שאין האויבים שולטים כו'.

והעלאתם היא לבחינת הלמ"ד שבצלם, בחינת המקיפים; שכן המקיף מסמא את עיני החיצונים. לכן אחיזתם היא בין הפנימי למקיף, כשגבם אל המקיף, משום שאינם יכולים להביט באור המקיף, המסמא את עיניהם. וזהו "על אויבך" — כלומר, למקום שבו אין לאויבים שליטה וגו'.

(ובזה יש לתרץ קושיא במ"ש אסתר למרדכי כל עבדי המלך כו' יודעים אשר כל איש ואשה אשר יבוא אל המלך אל החצר הפנימית אשר לא יקרא כו' ואני לא נקראתי כו'.

(ובכך אפשר ליישב קושי בדברי אסתר למרדכי: "כל עבדי המלך" וגו', "יודעים אשר כל איש ואשה אשר יבוא אל המלך אל החצר הפנימית אשר לא יקרא" וגו', "ואני לא נקראתי" וגו'.

דלכאורה אין זה תירוץ כלל דהרי עכ"פ [על כל פנים] יכלה לבוא אל החצר החיצונה ונערי המלך יגידו אליו מי בחצר וכמ"ש והמן בא לחצר בית המלך החיצונה לאמר למלך כו'.

לכאורה אין בכך תשובה כלל, שהרי מכל מקום יכלה לבוא אל החצר החיצונה, ונערי המלך היו מודיעים לו מי נמצא בחצר; וכמו שכתוב: "והמן בא לחצר בית המלך החיצונה לאמר למלך" וגו'.

אך אסתר קיימה כמ"ש בתורה כי תצא למלחמה צ"ל על אויבך דהיינו למקום שאין האויבים שולטים והוא בחינת חצר הפנימית משא"כ בבחינת חצר החיצונה הרי שם יש אחיזה לממן ג"כ כמ"ש והמן בא לחצר כו' החיצונה כנ"ל.

אלא שאסתר קיימה את הכתוב בתורה: "כי תצא למלחמה" — צריך להיות "על אויבך", כלומר, במקום שבו אין לאויבים שליטה, והוא בחינת החצר הפנימית. ואילו בחינת החצר החיצונה היא מקום שגם לממן יש בו אחיזה, כמו שכתוב: "והמן בא לחצר" וגו', "החיצונה", כנזכר לעיל.

כי חצר החיצונה הוא המשכת החיות לחיצוניות העולמות כמ"ש בפ' במדבר ע"פ וארשתוך לי כו' ועי' בד"ה ונתתי לך מהלכים בפ"י תשמור את חצרי כו' דלכך צריך שמירה כו'.

החצר החיצונה היא המשכת החיות אל החיצוניות של העולמות, ככתוב בפרשת במדבר על הפסוק "וארשתוך לי" וגו'; ועיינו גם במאמר המתחיל "ונתתי לך מהלכים", בפירוש "תשמור את חצרי" וגו', שממנו עולה שזו הסיבה שיש צורך בשמירה וגו'.

אך חצר הפנימית הוא בחי' מפתחות הפנימית וכמ"ש בפי' ראה בדי"ה כי תשמע שהוא המשכת אור א"ס ב"ה מבחי' סוכ"ע וז"ש [וזהו שכתוב] שער החצר הפנימית הפונה קדים.

אבל החצר הפנימית היא בחינת המפתחות הפנימיים, וככתוב בפרשת ראה, במאמר המתחיל "כי תשמע", שעניינה המשכת אור אין סוף ברוך הוא מבחינת סובב כל עלמין. וזהו שנאמר: "שער החצר הפנימית הפונה קדים",

שהוא פונה לבחי' קדמונו של עולם. וע"ז נא' [נאמר] סגור יהיה כו' וביום השבת יפתח וכמ"ש במ"א ע"פ ויקהל משה כו'.

מפני שהיא פונה אל בחינת קדמונו של עולם. ועל כך נאמר: "סגור יהיה" וכו', "וביום השבת יפתח", וכמו שכתוב במקום אחר על הפסוק "ויקהל משה" וכו'.

ולכן הוכרחה לבוא דוקא אל החצר הפנימית שהוא בחי' על אויביך אשר משם נמשך נצוח המלחמה לה' בעמלק כו' וכ"ז [וכל זה] הוא בחי' העלאות התפשטות פיזור הנפש במודומ"ע [במחשבה דבור ומעשה] שהן לבושים.

לכן היה עליה לבוא דווקא אל החצר הפנימית, שהיא בחינת "על אויביך", שממנה נמשכת ההכרעה במלחמת הוי' בעמלק וכו'. וכל זה הוא בחינת העלאות התפשטות הנפש ופיזור במחשבה, בדיבור ובמעשה, שהם לבושים.

אבל להעלות עצמיות הצי' שהוא בחי' חב"ד [חכמה בינה ודעת] חג"ת [חסד גבורה תפארת] נה"י [נצח הוד יסוד] צ"ל תשובה יותר עילאה כי כמה מדרגות יש בתשובה

אבל כדי להעלות את עצמות הצי', שהיא בחינת חכמה, בינה ודעת, חסד, גבורה ותפארת, נצח, הוד ויסוד, דרושה תשובה נעלית יותר, שכן יש מדרגות רבות בתשובה.

(ע"י בדי"ה האזינו השמים הנ"ל בענין שבת אותיות תשב ומי שטרח בע"ש [בערב שבת] היינו התפלה שבכל יום כו' שהיא ג"כ בחי' תשובה כו' ע"ז יבוא לבחי' תשובה דשבת.

(עיינו במאמר המתחיל "האזינו השמים" שהוזכר לעיל, בענין שבת, שאותיותיה "תשב"; ו"מי שטרח בערב שבת" היינו התפילה שבכל יום כו', שהיא גם בחינת תשובה וכו'. על ידי כך יבוא לבחינת התשובה של שבת.

ויש עוד בחי' שבת שבתון שלמעלה גם מבחי' תשובה דשבת כו' ע"ש ומשם יובן למש"כ [למה שכתוב]) והיינו ע"י המשכת למ"ד דצלם בחי' מזל שצריך להתחיל מבחי' מזל

ויש עוד בחינה, שבת שבתון, שהיא נעלית גם מבחינת התשובה של שבת וכו'; עיינו שם, ומשם יובן מה שכתבנו [כאן].) והיינו על ידי המשכת הלמ"ד שבצלם, בחינת מזל; שכן צריך להתחיל מבחינת מזל,

והיינו ע"י תורה ומצוות מצות הם כתר ותורה חכמה אורייתא מחכמה נפקת כו' וכתוב חכמת אדם תאיר פניו ועי"י יאר פניו אתנו סלה להיות גילוי פנימית הלב.

וזה נעשה על ידי תורה ומצוות: המצוות הן כתר, והתורה היא חכמה — "אורייתא מחכמה נפקת" וכו'. ונאמר: "חכמת אדם תאיר פניו"; ועל ידי כך "יאר פניו אתנו סלה", כדי שתתגלה פנימיות הלב.

6 וז"ש [וזהו שכתוב] לך אמר לבי בקשו פני את פניך ה' אבקש כו'. וע' מ"ש בד"ה וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר גבי אם אין חכמה אין יראה.

וזהו [פירוש] הכתוב: "כי לך אמר לבי, בקשו פני; את פניך, ה', אבקש" וגו'. ועיינו במה שכתוב במאמר המתחיל "וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר", בעניין "אם אין חכמה אין יראה".

שזהו ענין יראה עילאה הנמשך מבחי' מזליהו חזי כנזכר גבי חברי דניאל אבל חרדה גדולה נפלה עליהם.

שזהו ענין יראה עילאה, הנמשכת מבחינת "מזליהו חזי", כפי שנזכר לגבי חבריו של דניאל: "אבל חרדה גדולה נפלה עליהם".

וגילוי זה בבחי' מזליהו נמשך ע"י עסק התורה שע"י תתעורר שרש נשמתו למעלה בחינת מזליה ולכן אם אין חכמה אין יראה.

וגילוי זה שבבחינת "מזליהו" נמשך על ידי העיסוק בתורה, שכן על ידו מתעורר שורש נשמתו למעלה, בחינת מזלו. ולכן "אם אין חכמה אין יראה".

7 והנה עי"י ולקחת לך לאשה שהצ' דצלם נקרא אשה לגבי תורה שהתורה הוא החתן ביום חתונתו זה מ"ת [מתן תורה].

וכעת, באמצעות זאת, "ולקחת לך לאשה": הצ' שבצלם נקראת "אשה" ביחס לתורה, שכן התורה היא החתן — "ביום חתונתו", כלומר ביום מתן תורה.

ולפעמים נקרא התורה כלה א"ת [אל תקרי] מורשה אלא מאורשה והיינו לגבי מ' דצלם (עיין בביאור ע"פ ששים המה מלכות כו' אחת היא יונתי כו' וע"פ יונתי בחגוי הסלע וצ"ל מ"ש בזח"ג [בזהר חלק ג] נשא)

ולפעמים התורה נקראת כלה: "אל תקרי מורשה אלא מאורסה"; וזה ביחס למ' שבצלם. (ראו הביאור על הפסוק "ששים המה מלכות" וכו', "אחת היא יונתי" וכו', ועל הפסוק "יונתי בחגוי הסלע". ויש לבאר לפי זה את הכתוב בזהר חלק ג, נשא.)

(קל"ד א') בענין הכל תלוי במזל אפילו ספר תורה בהיכל משמע דהתורה ג"כ יש בה בחי' מקיף הנקרא מזל

(קל"ד ע"א), בעניין "הכל תלוי במזל, אפילו ספר תורה שבהיכל": מכאן שגם בתורה יש בחינה של מקיף, הנקרא מזל;

והיינו בחי' מ' שהתורה עצמה היא בחינת חכמה ובפ' בהעלותך (דקנ"ב ע"א) ונשמתא לנשמתא כו' וזוהי בחינת המ', שכן התורה עצמה היא בחינת חכמה. וכפרשת בהעלותך (דף קנ"ב ע"א) נאמר: "ונשמתא לנשמתא" וכו'.

ועד"ז י"ל [יש לומר] המדרש בשה"ש [בשיר השירים] רבה ע"פ אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה שאמר ר' [רבי] יוחנן לר' [לרבי] חייא בר אבא שמכרתי דבר שניתן לששת ימים כו'

ועל דרך זו אפשר לבאר את המדרש בשיר השירים רבה על הפסוק "אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה", שבו אמר רבי יוחנן לרבי חייא בר אבא: "מכרתי דבר שניתן לששת ימים" וכו',

שנאמר כי ששת ימים עשה אבל התורה ניתנה לארבעים יום שנאמר ויהי שם עם ה' ארבעים יום.

"שנאמר: 'כי ששת ימים עשה'; אבל התורה ניתנה לארבעים יום, שנאמר: 'ויהי שם עם הו'י ארבעים יום'."

דענין ארבעים יום י"ל [יש לומר] כנגד בחי' כחכ"ד [כחכמה בינה ודעת] הנקרא מ"ם כנ"ל ועמ"ש במ"א גבי מזמור לתודה הריעו לה' כל הארץ בענין התודה שהיו בה ארבעים חלות כו' ע"ש.

כי בעניין ארבעים הימים אפשר לומר שהם כנגד בחינת כתר, חכמה, בינה ודעת, הנקראת מ', כפי שנזכר לעיל. וראו מה שנכתב במקום אחר בעניין "מזמור לתודה, הריעו לה' כל הארץ" — על קרבן התודה, שהיו בו ארבעים חלות וכו'; עיינו שם.

8 וא"כ לכאורה אינו מובן משי"כ [מה שכתוב] שהתורה נקרא מאורשה לגבי בחי' מ"ם שבנשמה אך י"ל [יש לומר] דמה שבתורה עצמה יש ג"כ בחי' מ"ם היינו מקור ושרש התורה שמשם ניתנה וכמ"ש במ"א בפ"י וממדבר מתנה סד"ה צאינה וראינה.

אם כן, לכאורה לא מובן מה שנכתב שהתורה נקראת "מאורשה" ביחס לבחינת מ"ם שבנשמה. אך אפשר לומר שבחינת המ"ם שיש גם בתורה עצמה היא מקור התורה ושרשה, שממנו ניתנה; וכפי שנכתב במקום אחר בפירוש "וממדבר מתנה", בסוף המאמר המתחיל "צאינה וראינה".

אבל התורה עצמה היא בבחי' חכמה אורייתא מחכמה נפקת כו'. וזהו ענין ברכו בתורה תחלה שהוא על המשכת אור א"ס בחי'ע [בחכמה עילאה]:

אבל התורה עצמה היא בבחינת חכמה — "התורה יוצאת מחכמה" וכו'. וזהו ענין "ברכו בתורה תחילה": ברכה זו עניינה המשכת אור אין סוף בחכמה עילאה.

9 ג וגלחה את ראשה. מותרי מוחין כי הנה במדרגות העליונות דקדושה המותרי מוחין הוא בחי' קדושה עליונה שהוא בחי' י"ג מדה"ר [מדות הרחמים] שהן נמשכין מבחי' שערות כו' משא"כ בלויים והעבירו תער כו'.

3. "ותגלח את ראשה": [זהו] מותרי מוחין. שכן בדרגות העליונות של הקדושה, מותרי מוחין הם בחינה של קדושה עליונה — בחינת שלוש עשרה מידות הרחמים, הנמשכות מבחינת שערות וכו'; מה שאין כן אצל הלויים, שעליהם נאמר: "והעבירו תער" וכו'.

10 והוא עדי"מ כמכו שיחת חולין של ת"ח [תלמיד חכם / תלמידי חכמים] כו' והיינו לת"ח [לתלמיד חכם / לתלמידי חכמים] חכמים] דייקא משא"כ לשארי אנשים הם דברי הבאי

בדומה לכך, הדבר דומה לשיחת חולין של תלמידי חכמים וכו'; וזה אמור דווקא לגבי תלמיד חכם, ואילו אצל אנשים אחרים אלה דברי הבל,

והיינו לפי שהת"ח [שהתלמיד חכם / שהתלמידי חכמים] הוא בבחי' מוחין דגדלות לכך אף השיחת חולין שלו שזהו כמו מותרי מוחין ימצא בהם טוב וקדושה

וזה מפני שתלמיד החכם נמצא בבחינת מוחין דגדלות. לכן גם בשיחת החולין שלו, שהיא כעודף של המוחין, מצויים טוב וקדושה.

וזהו ענין ועלהו לא יבול אפילו בחי' העלין שהם אינם עיקר הפרי אעפ"כ [אף על פי כן] כו' שלגודל חכמתו לכך גם בשיחת חולין שלו משובש חכמה מה שאין כן לשארי אנשים

וזהו ענין "ועלהו לא יבול": גם בבחינת העלים, שאינם עיקר הדבר — הפרי — בכל זאת וכו'; מפני שעוצמת חכמתו גדולה, גם בשיחת החולין שלו מתלבשת חכמה, שלא כמו אצל אנשים אחרים.

(והוא קרוב לענין מ"ש במ"א גבי ענין משלי שלמה דדוקא שלמה היה יכול להלביש השכל במשל גשמי וכן ר' [רבי] מאיר ולכן אמרו משמת ר"מ [רבי מאיר] בטלו מושלי משלים כו'. וע' בפרשת לך לך בד"ה והבדילה הפרכת).

(והדבר קרוב למה שנכתב במקום אחר בעניין משלי שלמה: דווקא שלמה היה יכול להלביש את השכל במשל גשמי, וכך גם רבי מאיר; ולכן אמרו: "משמת רבי מאיר בטלו מושלי משלים" וכו'. ראו בפרשת לך לך, במאמר המתחיל "והבדילה הפרוכת").

ולכן עד"ז אמרו ע"ה [עם הארץ] אסור לאכול בשר שהבשר שהוא מותרות מפיל אותו משא"כ צדיק אוכל לשובע נפשו כו' וכן עד"ז בבגדים

ולכן, בדומה לכך, אמרו: "עם הארץ אסור לאכול בשר", מפני שהבשר, שהוא דבר עודף, מפיל אותו; ואילו "צדיק אוכל לשובע נפשו" וכו'. וכך גם לענין בגדים:

הנה בכה"כ כתיב ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת כי כה"ג [כהן גדול] שהוא מבחי' חכמה כח מה בחי' ביטול לכך כבוד חכמים ינחלו.

על הכהן הגדול נאמר: "ועשית בגדי קודש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת"; שכן הכהן הגדול הוא מבחינת חכמה — "כוח מה", בחינת ביטול — ולכן "כבוד חכמים ינחלו".

משא"כ לשארי אנשים הרי התאוה והכבוד מוציאין את האדם מן העולם (וכמ"ש בפ' אחרי ע"פ כי ביום הזה יכפר כו') וכה"ג [וכהאי גוונא] הבעל תשובה צריך לסיגופים.

אבל אצל אנשים אחרים, "התאוה והכבוד מוציאין את האדם מן העולם" (כפי שנכתב בפרשת אחרי על הפסוק "כי ביום הזה יכפר" וכו'). ובדומה לכך, בעל תשובה זקוק לסיגופים:

תשובת הגדר שלא יפול ח"ו [חס ושלום] משא"כ מי שלא חטא כו'. וזהו וגלחה את ראשה. דהיינו המותרות ולהסתפק בהכרחי:

לתשובה של גדר, כדי שלא ייפול, חס ושלום; אבל מי שלא חטא אינו זקוק לכך וכו'. וזהו "וגלחה את ראשה": כלומר, את המותרות, ולהסתפק בנחוץ.

11 ועשתה את צפרניה. היינו מותרי המדות חסד דרועא ימינא אברהם שיצא ממנו כו' שאחזתם הוא בצפרנים פסולת. אך פי' וגלחה את ראשה.

"ותעש את ציפורניה": זהו עודף המדות — חסד, "זרוע ימין", אברהם, שממנו יצא וכו' — שהאחיזה בו היא בציפורניים, שהן הפסולת. אך פירוש "וגלחה את ראשה"

דהיינו מותר מוחין הוא ענין ההתחכמות היתירה במילי דעלמא. והוא ע"ד מ"ש לא לחכמים לחם. כי הגם דכתיב וברכך ה' אלקיך בכל אשר תעשה.

— כלומר, עודף המוחין — הוא התחכמות יתרה בענייני העולם. וזה על דרך מה שנאמר: "לא לחכמים לחם". שכן אף שנאמר: "וברכך ה' אלקיך בכל אשר תעשה",

שהברכה וההמשכה נמשך בכל אשר תעשה דוקא שהוא כלי וסיבה שבזה יומשך לו מה שנקצב לו בר"ה [בראש השנה] וי"ה"כ [ויום הכפורים] פרנסה משא"כ אם ישב בטל

[כלומר], שהברכה וההמשכה נמשכות דווקא "בכל אשר תעשה", שכן זהו כלי וסיבה שבאמצעותם נמשכת אליו פרנסתו, כפי שנקצבה לו בראש השנה וביום הכיפורים; ואילו אם הוא יושב בטל

ולא יעסוק כלל באיזה פרנסה לא יומשך ההמשכה בגשמיות והיינו משום שבעוה"ז הגשמי נמשך ההשפעה בלבד והסתר עד שאותותינו לא ראינו

ואינו עוסק כלל בפרנסה כלשהי, ההמשכה לא תימשך אליו במציאות גשמית. והטעם לכך הוא שבעולם הגשמי הזה ההשפעה נמשכת כשהיא לבושה ומוסתרת, עד ש"אותותינו לא ראינו"

(וכמ"ש במ"א בד"ה ומרדכי יצא כו' ע"ש ובד"ה וברכך הנ"ל וע' ג"כ בפ' מסעי בד"ה לבאר ענין המסעות במש"ש [במה שכתוב שם] לכן שם אל אדי המחיה עשייה כו')

(כמו שכתוב במקום אחר, במאמר המתחיל "ומרדכי יצא" וכו'; עיין שם, וכן במאמר המתחיל "וברכך" הנזכר לעיל. ועיין גם בפרשת מסעי, במאמר המתחיל "לבאר ענין המסעות", במה שכתוב שם: לכן שם אל אדני המחיה את עשייה וכו').

אך מ"מ ההשפעה עצמה נמשך מלמעלה וברכך ה' בכל כו' אלא שהאדם מחויב לעשות כלי שבזה יומשך הברכה לפי שכך הוא סדר ההמשכה כנ"ל.

אך בכל זאת, ההשפעה עצמה נמשכת מלמעלה — "וברכך ה' בכל" וכו' — אלא שהאדם חייב לעשות כלי שבאמצעותו תימשך הברכה, כי כך הוא סדר ההמשכה, כפי שנתבאר לעיל.

אך ריבוי ההתחכמות בזה הוא מותר מוחין אשר ע"ז נאמר לא לחכמים לחם. כי בזה מראה שעולה על דעתו שהסיבה והלבוש ההוא והתחבולה היא עיקרית בהשפעה זו והוא בחי' נפרד כו'

אך ריבוי התחכמות בעניין זה הוא עודף המוחין, ועל כך נאמר "לא לחכמים לחם". שכן בכך הוא מראה שהוא מעלה בדעתו שהסיבה והלבוש והתחבולה הם העיקר בהשפעה זו; וזו בחינת הנפרדות וכו'.

(וכמ"ש בד"ה שובה ישראל כו' שע"ז גורם להיות לו לב האבן כו' ע"ש) והוא כמשל מי שתופר לו לבוש כמדה הצריך הוא טוב

(וכמו שכתוב במאמר המתחיל "שובה ישראל" וכו', שעל ידי כך הוא גורם לעצמו להיות בעל לב אבן וכו'; עיין שם). והדבר דומה למי שתופר לעצמו בגד: כשהוא תופר אותו במידה הנדרשת, הדבר טוב;

אבל אם מאריך אותו יותר מדאי גורם שיפול מחמתו ח"ו [חס ושלום]. (והא דארז"ל [דאמרו רבותינו זכרונם לברכה] נדה) (דף ע' ע"י) מה יעשה אדם ויתעשר ירבה בסחורה כו'

אבל אם הוא מאריך אותו יותר מדי, הוא גורם לו ליפול בגללו, חס ושלום. ועל מה שאמרו חז"ל (נידה, דף ע'): "מה יעשה אדם ויתעשר? ירבה בסחורה" וכו' —

זהו כמש"ש [כמה שכתוב שם] כשמבקש רחמים מ"י שהעושר שלשו על עושר אז ודאי צריך ג"כ לעשות לבוש וכלי שיוכל לשרות בזה הברכה.

זהו כפי שנאמר שם: כאשר הוא מבקש רחמים מ"י שהעושר שלו, כדי לזכות בעושר, ודאי שעליו גם להכין לבוש וכלי שבהם תוכל הברכה לשרות.

וגם זאת רק ירבה בסחורה ולא ריבוי ההתחכמות יותר מדאי וההעמקה דאדרבה לא לחכמים לחם כו' וגם כאן נאמר רק "ירבה בסחורה", ולא שירבה מדי בתחכום ובהעמקה, שהרי להפך: "לא לחכמים לחם" וכו'.

וכ"ש [וכל שכן] מי שאינו אץ להתעשר רק מסתפק בהכרחי או אף אם רוצה להתעשר אלא שלא בקש רחמים ע"ז אז רבוי הסחורה ג"כ ה"ל [הוה ליה] כלבוש ארוך יותר מדאי כו'.

וכל שכן מי שאינו ממהר להתעשר, אלא מסתפק בנחוץ לו; או אפילו אם הוא רוצה להתעשר, אך לא ביקש על כך רחמים — גם עבורו ריבוי מסחר הוא כמו בגד ארוך מדי וכו'.

אלא דכשמבקש רחמים ע"ז אז לא סגי בלי שירבה בסחורה כמש"ש [כמה שכתוב שם] בגמ' [בגמרא] דהא בלא הא לא סגי.

אלא שכאשר הוא מבקש על כך רחמים, אין די בכך בלי שירבה בסחורה, כפי שנאמר שם בגמרא: "הא בלא הא לא סגי".

והיינו מטעם הנ"ל שהשפעה בעשייה נמשך על ידי לבוש כו' בכל אשר תעשה. וזהו ענין וגלחה את ראשה המותר מוחין הנ"ל

וזהו מהטעם שהוזכר לעיל: ההשפעה בעשייה נמשכת באמצעות לבוש וכו' — "בכל אשר תעשה". וזהו ענין "וגלחה את ראשה": הסרת המוחין המיותרים שהוזכרו לעיל.

(שהם נמשלו לבחינת שערות שמהם יניקת החיצונים ע"ד שער באשה ערוה משא"כ בתורה כתיב סלסלה ותרוממך כי התורה שרשה מח"ע [מחכמה עילאה] וכתר עליון אשר משם ההמשכה דייקא ע"י בחי' שערות כו'.

(שהם נמשלו לבחינת שערות, שמהן יונקים החיצונים, על דרך "שער באשה ערוה"; ואילו על התורה נאמר "סלסלה ותרוממך", כי שורש התורה הוא מחכמה עילאה ומכתר עליון, שמשם ההמשכה היא דווקא באמצעות בחינת שערות וכו';

שאל"כ [שאם לא כן] לא יוכלו העולמות לקבל כו'. ועיין מ"ש במ"א ס"פ לך לך בד"ה שרי אשתך והנה למעלה כך היא המדה כו' ע"י צמצום דוקא כו' משא"כ למטה בבחי' שרה כו'

שאם לא כן לא יוכלו העולמות לקבל וכו'. ועיין מה שכתוב במקום אחר, בסוף פרשת לך לך, בדיבור המתחיל "שרי אשתך": "והנה למעלה כך היא המידה" וכו', "על ידי צמצום דווקא" וכו'; "מה שאין כן למטה, בבחינת שרה" וכו',

הוא להיפך ממש כו' וע' בפ' תצוה בד"ה ועשית בגדי קדש במש"ש [במה שכתוב שם] אבל בחי' רב חסד כו' ודרך גילוי זה והמשכה זו כו' הוא כמ"ש כשמן ה טוב על ראש יורד על הזקן כו' ע"ש.

"הוא ממש ההפך" וכו'. ועיינו בפרשת תצוה, במאמר המתחיל "ועשית בגדי קודש", במה שנאמר שם: "אבל בחינת 'ורב חסדי' וכו', 'ודרך גילוי זה והמשכה זו' וכו', 'הוא כפי שנאמר: 'כשמן הטוב על הראש, יורד על הזקן' וכו'; עיינו שם.

וע' בפ' אמור בד"ה ונקדשתי בתוך כו' ובפרשת נצבים בביאור על פ' כי כארץ תוציא צמחה כו'): ועיינו בפרשת אמור, במאמר המתחיל "ונקדשתי בתוך" וכו', ובפרשת נצבים, בביאור על הפסוק "כי כארץ תוציא צמחה" וכו').

12 והסירה את שמלת שביה. שמלה הוא בחי' מקיף ויש מקיף גם בזלעז"ז [בזה לעומת זה] כי בבואה דבבואה לית להו

"והסירה את שמלת שביה" — בגד הוא בחינת מקיף, ויש מקיף גם בצד שכנגד, שכן "בבואה דבבואה לית להו",

אבל בבואה לחודא אית להו (ועיין מזה בפע"ח [בפרי עץ חיים] בכוונת הושענא רבה אך שם נתי' [נתבאר] ענין בבואה דבבואה באופן אחר)

"אבל בבואה לחודא אית להו" (ראו על כך גם בפרי עץ חיים, בכוונות הושענא רבה, אף ששם מוסבר ענין בבואה דבבואה בדרך אחרת);

והיינו כמבואר למעלה שבקדושה יש ב' מקיפים ל' [לשון] מ' והם בחינת מקיף ומקיף דמקיף והם בחינת חיה יחידה שהם ב' מקיפים ונר"נ [ונפש רוח נשמה] הם פנימים וע' בפ' הרמ"ז [הרב משה זכות] פנחס (דרי"כ סע"א [סוף עמוד א])

וכפי שהתבאר לעיל, בקדושה יש שני מקיפים, ל' ומ', והם בחינת מקיף ומקיף דמקיף; הם בחינת חיה ויחידה, שהן שני מקיפים, ואילו נפש, רוח ונשמה הן בחינות פנימיות. וראו בפירוש הרמ"ז על פינחס (דף ר"כ, סוף ע"א),

גבי העונה אמן יהא שמיה רבא מברך בכל כחו ועמ"ש בביאור על פ' כי כאשר השמים החדשים. בענין מי שעונה "אמן יהא שמיה רבא מברך" בכל כוחו; וראו גם את מה שכתוב בביאור על הפסוק "כי כאשר השמים החדשים".

ובקליפה אין להם בחי' בבואה דבבואה שהוא בחי' המקיף למקיף. וז"ש [וזהו שכתוב] ומכפירים יחידתי שהוא יחדה ממש שאין לה לעומת זה בקליפות.

ובקליפה אין בחינת "בבואה דבבואה", שהיא בחינת מקיף למקיף. וזהו שכתוב "ומכפירים יחידתי" — יחידה ממש, שאין לה מקבילה בצד שכנגד, בקליפות.

אבל בחי' בבואה לחודא היינו מקיף א' יש להם (ובזה יתורץ איזה דרושים הסותרים לכאורה זא"ז [זה אל זה / זה את זה] דבמ"א נתי' [נתבאר] דבחי' אהבה רבה אין כנגדה לעומת זה כמ"ש ע"פ חכלילי עינים כו')

אבל בחינת "בבואה" בלבד, כלומר מקיף אחד, יש להם. (ובכך מתיישבים כמה מאמרים שנראים לכאורה סותרים זה את זה: במקום אחד מוסבר שלבחינת אהבה רבה אין מקבילה בצד שכנגד, כפי שכתוב על הפסוק "חכלילי עיניים" וכו';

ובמ, א נתי [נתבאר] שכמו כן בקליפה יש מבחי' הרצון שלמעלה מהשכל שהוא עומק ההתקשרות בהבלי העולם כו' וכמ"ש בד"ה ושמתי כדכד כו' בעין ומכפירים יחידתי. ולפמשי"כ [ולפי מה שכתוב] א"ש [אתי שפיר] דבחי' מקיף א' יש להם ובחי' מקיף היינו מה שלמעלה מהשכל.

ובמקום אחר מוסבר שגם בקליפה יש מבחינת הרצון שלמעלה מן השכל, שהיא עומק ההתקשרות להבלי העולם וכו', כפי שכתוב במאמר המתחיל "ושמתי כדכד" וכו', בעניין "ומכפירים יחידתי". ולפי מה שנכתב כאן הדבר מובן: יש להם מקיף אחד, ובחינת מקיף היא מה שלמעלה מן השכל.

אך בחי' מקיף השני שהוא עיקר בחי' המקיף עליון בחי' יחידה ממש והוא נקרא תעלומות לב לית להו רק בקדושה יש בחי' זו כו')

אבל את בחינת המקיף השני — שהיא עיקר בחינת המקיף העליון, בחינת היחידה ממש, ונקראת "תעלומות לב" — אין להם; בחינה זו קיימת רק בקדושה וכו')

והיינו בחי' למ"ד והוא ענין עבירה גוררת עבירה וענין אדם מטמא עצמו מעט מטמאין אותו הרבה וזוהי בחינת למ"ד. זהו ענינם של "עבירה גוררת עבירה" ושל "אדם מטמא עצמו מעט — מטמאין אותו הרבה".

(עיי' בר"ח פ' ד' משער הקדושה) והיינו מה שאינו מרגיש בנפשו שזה נמשך לו מבחי' המקיף דקליפה. (עיינו ב-Reishis Chochmah, שער הקדושה, פרק ד'); כלומר, הוא אינו חש בנפשו שהדבר נמשך אליו מבחינת המקיף של הקליפה.

וזוהו ענין והסירה את שמלת שביה שצ"ל הסרת המקיף דקליפה בכדי שישרה המקיף דקדושה בחי' למ"ד כנ"ל:

וזוהו ענין "והסירה את שמלת שביה": יש להסיר את המקיף של הקליפה, כדי שהמקיף של הקדושה, בחינת למ"ד, יוכל לשרות, כנזכר לעיל.

13 וישבה בביתך. בקביעות שתתישב היטב בנפש כל תמוט לעולם ועד. (ועוי"ל [ועוד יש לומר] בפי' והבאתה אל תוך ביתך כו' וישבה בביתך כו'.

"וישבה בביתך": בקביעות, כך שהדבר יתישב היטב בנפש ולא יזוז לעולם ועד. (ואפשר לומר עוד בביאור "והבאתה אל תוך ביתך" וכו', [ו] "וישבה בביתך" וכו':

היות ב' בחי' מקיפים הנ"ל נקראים ג"כ לבוש ובית אשר הלבוש הוא בחי' מקיף הקרוב ובית הוא מקיף למקיף וענין ב' מקיפים אלו בקדושה מבואר ג"כ לעיל פ' ואתחנן ע"פ וזאת המצוה כו'

מאחר ששתי בחינות המקיפים שהוזכרו לעיל נקראות גם לבוש ובית — הלבוש הוא בחינת המקיף הקרוב, והבית הוא מקיף למקיף. עניינם של שני מקיפים אלה בקדושה מבואר גם לעיל, בפרשת ואתחנן, על הפסוק "וזאת המצוה" וכו';

וע' בד"ה השמים כסאי בענין איזה בית כו' ובשאר דוכתי. וז"ש [וזהו שכתוב] כאן על וראית בשביה אשת יפ"ת [יפת תאר] כו' שהוא להפך עצמות המדות בחי' צ' כנ"ל הנה שמירה זו הוא ע"י והבאתה אל תוך ביתך בחי' מקיף העליון כו'

ועיינו בד"ה "השמים כסאי", בענין "איזה בית" וכו', ובמקומות נוספים. וזהו שנאמר כאן על "וראית בשביה אשת יפת תואר" וכו', שעניינו הפיכת עצם המדות, בחינת צ', כנ"ל: שמירה זו נעשית על ידי "הבאתה אל תוך ביתך", בחינת המקיף העליון וכו';

וגם המקיף דבחי' ל' [לשון] שנק' לבוש שלכך בלעו"ז [בלעומת זה] נקרא שמלת שביה וצ"ל והסירה שמלת שביה שע"י ישרה הלבוש ומקיף דקדושה כו' מ"מ צריך להיות וישבה בביתך דוקא וכמשנ"ת [וכמו שנתבאר] ע"פ וזאת המצוה כו' לשמר כו' ושמרת כו' ע"ש):

וגם המקיף שבבחינת ל', הנקרא לבוש — ולכן בצד שכנגד נקרא "שמלת שביה", ויש לקיים "והסירה את שמלת שביה", כדי שעל ידי כך ישרו הלבוש והמקיף של הקדושה וכו' — אף על פי כן, צריך להיות דוקא "וישבה בביתך"; וכפי שהתבאר על הפסוק "וזאת המצוה" וכו', "לשמר" וכו', "ושמרת" וכו', עיינו שם.)

14 ובכתה את אביה. היא בחי' תשובה עילאה יותר וכנודע ממ"ש האריז"ל [האריז"ל זכרוננו לברכה] מי שאינו

בוכה בר"ה [בראש השנה] ויוהכ"פ [ויום הכפורים] אין נשמתו שלימה ואין בכיה זו באה מצד מרה שחורה.

"והיא תבכה על אביה": זו בחינה של תשובה נעלית עוד יותר, כפי שידוע מדברי האריז"ל: מי שאינו בוכה בראש השנה וביום הכיפורים, נשמתו אינה שלמה. בכי זה אינו בא מתוך מרה שחורה,

אלא כענין שאמרו רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] גבי רבי עקיבא שכשהשיג סודות התורה בשיר השירים זלגו עיניו דמעות והיא מעלה האמורה לעתיד לבא בבכי יבואו כו' שהיא מדרגה גדולה כי והנה נער בוכה ותחמול עליו.

אלא בדומה למה שאמרו חז"ל על רבי עקיבא: כאשר השיג את סודות התורה שבשיר השירים, זלגו עיניו דמעות. זו המעלה שעליה נאמר לעתיד לבוא: "בבכי יבואו" וכו' — מדרגה נעלית, שכן נאמר: "והנה נער בוכה ותחמול עליו".

והוא בחי' יוהכ"פ [יום הכפורים]. (ועמ"ש מענין בביה בפי וישלח סדי"ה ויקח מן הבא בידו מנחה כו' ובדי"ה וקבל היהודים במשי"ש [במה שכתוב שם]. אך לע"ל [לעתיד לבוא] נאמר עין בעין יראו לפי שאז נאמר בבכי יבואו כו' ע"ש).

וזו בחינת יום הכיפורים. (ועיינו במה שנכתב על עניין הבכי בפרשת וישלח, בסוף המאמר הפותח במילים "ויקח מן הבא בידו מנחה" וכו', ובמאמר הפותח במילים "וקבל היהודים", בדברים שנכתבו שם: אך לעתיד לבוא נאמר "עין בעין יראו", משום שאז נאמר "בבכי יבואו" וכו'; עיינו שם).

ואח"כ תבא אליה ובעלתה היינו ענין מס"נ [מסירות נפש] והוא ענין נפילת אפים ובחינת נעילה שהוא גמר העליות כמ"ש במ"א

ואחר כך "תבוא אליה ובעלתה" — זהו ענין מסירות נפש, והוא ענין נפילת אפים ובחינת נעילה, שהיא שיאן של העליות, כפי שנכתב במקום אחר.

(וע' בפע"ח [בפרי עץ חיים] בענין נפילת אפים וע' מ"ש במ"א ע"פ לריח שמניך שכנ"י [שכנסת ישראל] נקי' כלה וכשמאיר אור אלקות בנש"י [בנשמות ישראל] בתוך לבו בעומק לבו זה נקי' כד קבילת דכר כו' וע' מ"ש במ"א ע"פ עיני כל איך יש בחי' ארוסה ונשואה.

(ועיינו בפרי עץ חיים בענין נפילת אפים; ועיינו במה שנכתב במקום אחר על הפסוק "לריח שמניך", שכנסת ישראל נקראת כלה, וכאשר אור האלקות מאיר בנשמות ישראל בתוך הלב, בעומק הלב, הדבר נקרא "כד קבילת דכר" וכו'. ועיינו במה שנכתב במקום אחר על הפסוק "עיני כל", כיצד יש בחינת ארוסה ובחינת נשואה.)

דהיינו כשהתבוננות נקלט בעומק הלב ע"ד בכל לבי דרשתיך זהו הנקי' בחי' נשואין וז"ש [וזהו שכתוב] נודע בשערים בעלה כו'. ומזה יובן משי"כ [מה שכתוב] ובעלתה היינו ענין מס"נ [מסירות נפש] כו' וע' בפי מטות סדי"ה ואשה כי תדר כו'):

כלומר, כאשר ההתבוננות נקלטת בעומק הלב, בדומה ל"בכל לבי דרשתיך", זו בחינת נישואין. וזהו שנאמר "נודע בשערים בעלה" וכו'. מכאן יובן מה שנכתב: "ובעלתה" הוא ענין מסירות נפש וכו'. ועיינו בפרשת מטות, בסוף המאמר הפותח במילים "ואשה כי תדר" וכו'.

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/ki-seitzei/3

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק